
RUSYA ALDI, TÜRKİYE BEKLİYOR...

10.10.2016

Turkrus, 10 Ekim 2016

Türkiye-Rusya ilişkilerindeki adım adım normalleşme sürecinde bugün önemli bir zirve gerçekleşecek. İstanbuldaki Enerji Zirvesinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, son iki ayda üçüncü kez bir araya gelecek. Zirvede "Güney Akım" gaz boru hattı için imza atılması bekleniyor. Putin Enerji Zirvesiden özel oturumda bir konuşma yapacak. Kriz sonrası Rusya özellikle enerji projelerinde istediklerini almaya başlarken, Türkiye'nin talepleri açısından sürecin çok yavaş ilerlediği yorumları yapıyor. Türk iş dünyası, bugün İstanbul yolcusu olan Rus liderden, istihdam izni başta olmak üzere müjdeli haberler bekliyor.

İstanbul zirvesi, özellikle Suriye krizi yüzünden Rusya ile Batının köprüleri tamamen atma noktasına geldiği kritik bir döneme denk geliyor.

İki liderin Esad rejiminin devamı konusunda görüş ayrılıklarını büyük ölçüde korudukları Suriye konusunda yapacakları açıklamalar sadece iki ülke değil, tüm uluslararası kamuoyu tarafından da merakla bekleniyor.

Ancak uluslararası ve bölgesel sorunların ötesinde, uçak krizinin aşılmasının ardından ikili ilişkilerin gelişiminin önünde engel olarak duran diğer sorunlar da gündemde.

Rus tarafının enerji projeleri konusundaki talepleri karşılanmaya başlarken, turizm sezonunun sonunda izin verilen charter seferleri dışında Türk tarafının talepleri henüz masada duruyor. Bugünkü zirvenin Rusya açısından en büyük önemi, Güney Akımı boru hattı projesine resmen stratejik verecek imzaların atılacağı beklentisi. Böylece St. Petersburg zirvesinde Akkuyu için "stratejik yatırım" avantajını almayı başaran Rus tarafı, bir önemli kazanım daha elde etmiş olacak. Özellikle Batı ile ilişkilerin bozuk olduğu dönemde Türkiye ile imzalanacak bu anlaşmanın stratejik önemi büyük. Diğer yandan anlaşma, Türkiye'nin "enerji kavşağı ve nakil ülkesi" rolünü de pekiştirecekç

Diğer yandan Türkiye, ticaret hacmini ve Rusya'ya ihracatını yeniden yükseltmek istiyor. 2014'de kriz öncesi 30 milyar dolar olan ticaret hacmi geçen yıl 23 milyar dolara düşmüştü.

Rusyadaki Türk vatandaşları ve iş dünyası açısından en acil konu olarak, Türk vatandaşlarının istihdamının yasaklanması kararının iptali yolunda Putinden müjdeli haber bekleniyor.

İş dünyası, yıl sonu yaklaşırken hem Rusyadaki Türklerin sona eren çalışma izinlerinin devamıyla ilgili sorunlar, hem yeni personel istihdam etme yolundaki engelleri bir an önce aşmanın sıkıntısını yaşıyor. Her ne kadar büyük inşaat ve yatırımcı şirketler istisna getirilerek istihdam konusunda nispeten rahatlatılmış olsa da, yasağın genel olarak devam etmesi sıkıntıları arttırıyor.

Sadece Türk vatandaşlarının çalışma izni konusu değil, Türk sahipli ve sermayeli inşaat ve turizm şirketleri için faaliyet yasağının devam ediyor olması da önemli bir engel olarak ortada duruyor.

Diğer yandan Türk gıda ürünlerine uygulanan yasak konusunda verilen olumlu sinyallere rağmen henüz bir adım atılmamış olması da kaygı veriyor.

Rus resmi makamları, yal sebze ve meyve ağırlıklı olmak üzere, Türk gıda ürünlerine uygulanan yasağın Türkiye ekonomisine verdiği zararın yıl sonuna kadar 1 milyar doları bulacağını hesaplıyor.

Bir başka sorun olan vizesiz rejim konusu ise daha uzun vadeye ertelenen bir sorun olarak dikkat çekiyor. Özellikle Türkiyede devam eden olağan üstü hal nedeniyle iki tarafında vizesiz rejim konusunda acelesi olmadıkları yorumu yapılıyor. Ancak diğer yandan Rusyanın vize uygulamasının sadece Türk vatandaşlarının turistik ziyaretlerini değil, resmi görevle ve hizmet pasaportu ile gelen heyetleri de kapsıyor olması, ikili ilişkilerde bir sorun olarak öne çıkıyor.

Diğer yandan Rusya Ekonomi Bakanlığının hiç değilse Türk işadamlarının vizesiz rejim kapsamına alınması konusunda Rusya Dışişleri Bakanlığından talepte bulunduğu açıklanması olumlu gelişme olarak not ediliyor.

İstanbuldaki zirvede Rusya açısından enerji konuları önem taşıyor. Normalleşme süreci kapsamında Akkuyu nükleer santralının Türk hükümeti tarafından stratejik yatırım kapsamına alınarak KDVden muaf tutulmasının Rusyaya 2 milyar dolara yakın bir avantaj sağladığı vurgulanıyor.

Ayrıca Güney Akım gaz boru hattı konusunda Türkiyenin gerekli ilk izinleri vermesi de Rus tarafının önemli bir kazanımı olarak not ediliyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Putin, 24 Kasım 2015'de yaşanan uçak krizinden sonra ilk kez 9 Ağustos'ta St. Petersburgda buluşmuştu.

İki lider 26 Ağustos'ta telefonda görüşmüş, 3 Eylül'de G20 Zirvesi sırasında Çin'de başbaşa görüşme gerçekleştirmişti

Liderler 8, 21 Eylül ve 5 Ekimde telefonda görüştüler.

Putin en son 15 Kasım 2015'te Antalya'da düzenlenen G20 zirvesine katılmıştı.

Liderler zirvesinin ardından bu hafta İstanbulda Rusya Enerji Bakanı ve KEK Eşbaşkanı Aleksandr Novak ile Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekcinin başkanlığında Türkiye-Rusya Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) toplantısı yapılacak.

Yıl sonuna kadar Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un Türkiye'yi ziyaret etmesi, aralık ayında da St. Petersburgda Türkiye-Rusya Üst Düzeyli İşbirliği Konseyi (ÜDİK) zirvesinin yapılması bekleniyor. Bu zirve de gerçekleşirse liderler yıl içinde dört kez buluşmuş olacak.

Putin bugün Dünya Enerji Kongresi'nde bir konuşma yapacak. OPECin petrol üretimini kısmasının konuşulduğu günlerde vereceği mesajlar, enerji piyasaları açısından dikkatle izlenecek.

Kaynak/Source: